

PERSPEKTIVA

Perspektiva označuje način upodabljanja teles v razmerju do prostora. Umetniki so se po različnih poteh lotili upodabljanja v globino razvrščenih teles in različni so tudi dosežki, zato govorimo o:

1. KONCEPTUALNI PERSPEKTIVI

To je način upodabljanja teles s takega zornega kota, da so pred nami v najbolj značilnem pogledu.

Pimer: Nebamun lovi močvirske ptice, ok. 1400 pr. n. št., London British Museum

2. OSNA PERSPEKTIVA

Je, da se črte v globini stikajo, vendar ne v eni sami točki, pač pa so stične točke razporejene po navpični osi, zato govorimo o osni perspektivi.

Primer: Giotto: Marijino rojstvo, ok. 1306 Padova, Kapela družine Scrovegni.

3. UKRIVLJENA PERSPEKTIVA

pokrajina kar nenadoma odhiti v daljavo (beg v prostor) se naglo dvigne v obliki skalnega vrha to je ukrivljena perspektiva.

Primer: Melchior Broderiam: Obrezovanje in beg v Egipt, 1399, Dijon, Musee des Beaux Arts.

4. LINEARNA PERSPEKTIVA

vse vzporedne linije, ki so pravokotne na vidno polje, stikajo v eni sami točki, so razrešili problem linearne perspektive.

Primer: Masaccio: Sv. Trojica, 1426 – 1428, Firenze, Santa Maria Novella.

Kompozicija

Je beseda, ki označuje povezovanje več prvin v likovnem delu in nam pove kakšna je njihova razporeditev na celoto. Vselej gre za razmerje med posameznim in celoto. Ugotavljamo, da so posamezna obdobja pokazala več naklonjenosti do določenega tipa kompozicij.

Vrste kompozicij:

- ❖ IZOKEFALNA KOMPOZICIJA vsebuje upodobitve oseb, ki so enako visoke. Nad njihovimi glavami bi lahko potegnili ravno črto. Beseda »izokefija« je sestavljena iz dveh grških izrazov: isas = enako, kephalos = glava. Značilna izohefna skupina je upodobitev Tetarhov – nihče ne izstopa.
- ❖ Posamezni tipi kompozicij so: nazoren primer SIMETRIČNE KOMPOZICIJE je npr: relief z Levjih vrat v Mikenah.
- ❖ DIAGONALNA KOMPOZICIJA je Bernini ujel svojega Apolona in Dafne.
- ❖ KROŽNA KOMPOZICIJA je zasnovana Rubensova slika bitka Amazonk.
- ❖ PIRAMIDNA KOMPOZICIJA tako značilna za renesančno umetnost je razvidna v Ceonardovi Ani samotretji ali Michelangelovem Mojzesu.
- ❖ BEG V PROSTOR ponazarja Pormigioninova slika Madona z dolgim vratom.
- ❖ Primer: Simetrična kompozicija Kora ok. 650 pr.n.š. Pariz, Louvre.
- ❖ Primer: Dvodelna kompozicija Tizian: Assunta (Marijino vnebovzetje) 1516 – 1518, Benetke, Santa Maria gloria dei Frari.